

113 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【東排灣語】 國中學生組 編號 4 號

ljayar

izuwa tu ita cavilj nasaqetju a i qinaljan a caucau tua dralik, maculju saka na ljaljeqel aza saqetjuan, mekudral a tjialj matu izuwa zaljum italadj. aya ti vuvu Kuliw aza saqetjuan minvalak a tja dralik aya, (ljakua u pacunan a itua kakaian a pakata saqetjuan a qadupu, avan na djupiljay mekural), tazua cavilj tjuruvu a namacay tucu saqetjuan, sumaya aicu a saqetjuan, aza na izuwa i reneq a mareka caucau, ikananguwaq ca kaizuwanan aya na ripun, curecuren tiamadju a pasa tjaizaya a seman umaq, tucuanga aza kadjunungan zaljuzaljumen sa pasumiseleman sa liaw a cacarag.

ti vuvu i Kuliw tjemaucikel ta sicuwayan a pacugan nimadju matucu, tazuwa na drusa cavilj, aza angalj kinac na cacarag, masa gacel ku gucegucen nimadju masan piqay, qau sivaivaik na kina masasaw a papucemel, tazu na nakuya ravac a sikipucemelan, amin a akacing kata qudjidjilj a zaljum a sidjuwadjuwas, qau a kakanen a kusuli amian a “tipuling” aya dipung taza kusuli, aza inalangan likupukupu vuteqiteqilj a quljaw. ti vuvu i Kuliw na sinikedreng a papucemel na kina, ljakua aza piqay ika navenala, matazuwa mavuke a ngudjus, mapavalit a taikaku nimadju, avan nu sikasiasiaqe tucu anga. (kapuwamin a tjemaucikel timadju

tjumaaljan a ken a mayatucu, namasiaq aken a kipapacun tucu tua pinumudinganan,, ka meqaca ken vaivaik aken a magadu muriracev, a na i qinaljan a kakudan lemuwa a kicaciulan).

aicu a i qinaljan na secevung ta maqaqeci, patjavat ta kaizuanan,ta selapyan, ta ljayar. aza sincevuang a pinakazuwanan izuwa za nanguwaq, nakuya a milimilingan. avan angata tucu marepuvaljaw itjen kata maljia qinaljan sa kasan cunguljan anga . kasicuwayan a parekisankuaya kiciuciur tua kinaizuwanan kata caucau a maqulip, sa draudravi na timaimanga. a rivuan maqati anan a matjatjengelay, mamaw kata ni vuvu i Kuliw a pinakazuwanan. na maljaqic a mudingan, ljakua timadju kemereng sa nanguwaq a vinarungan ta sikac. tucu liaw anga vuvu nimadju, a palavacan na madjumulj anga zaisang, a sikudakuda papaqenetj tjanua’ en. timitja caucau pravac i tjen, a pazangalan nu na paravac sun maqati a masugeceng sa pavacaqi a na pazangal.

流行病

有年村莊爆發流行病—瘧疾，會發冷發熱，肚子脹到像腹水，vuvu 說那是胰臟腫大（應是脾臟腫大），許多人死亡，也因這疾病，原本住在村落下方 leneq 的村民搬至較高處，而今那地方仍存在，是陰涼潮濕，蚊子易滋生的環境。

Kuliw 回憶，當年他 2 歲左右，嘴巴被蚊子叮的搔癢抓破，後來傷口感染發炎潰爛，當時母親常常揹著他去外地看病，醫生只能用紅藥水和酒精擦拭消毒，口服藥只有一種，形狀圓圓、顏色白白的「tipuling」的萬靈丹，但傷口一直沒有痊癒，整個鼻子潰爛塌陷，變成至今的樣貌。（vuvu 對長相很自卑，不敢面對人群，山林田野成了賺錢的地方，寧可去山上工作，也不願參與村莊活動）。

村莊歷經戰爭，遷移、貧瘠、瘟疫，每段過程都有故事，因為通婚成了一家人，過去的恩怨也被世人忘記，就如同 vuvu 的經歷一樣，雖然顏面受傷，仍自在快樂地勤奮工作，如今兒孫滿堂，累積豐富的產業，他不時提醒我，人要踏實，只要努力所有困難都能迎刃而解。